

Nr 848

Av herr **Hamrin** i Jönköping m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 114, angående samordning av underhållet av krigsmaktens telemateriel m. m.

(Lika lydande med motion nr 692 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 114 till årets riksdag angående samordning av krigsmaktens telemateriel m. m. har riksdagen beretts tillfälle avgiva yttrande över vad i propositionen anförts rörande en dylik samordning. Propositionen baseras på ett av försvarets arbetsgrupp för teleunderhåll (FATU) avgivet förslag, enligt vilket bl. a. till Växjö skall förläggas en för försvaret gemensam televerkstad, till vilken också skall sammanföras signalverkstaden i Sundbyberg (SiS), som i ett förslag år 1959 av utredningen angående den statliga verksamhetens lokalisering föreslogs skola överflyttas till Borås eller Jönköping. Av den nu föreliggande propositionen framgår att förutom Växjö har Borås och Jönköping-Huskvarnaregionen tänkts såsom lämplig ort för förläggning av televerkstaden. Departementschefen har emellertid funnit övervägande skäl tala för en förläggning till Växjö. Då vi är av den uppfattningen att föreliggande förslag från lokaliseringsutredningen icke tillbörligt beaktats och att den av FATU verkställda utredningen icke i tillräcklig grad tagit hänsyn till de verkliga skälen för en lokalisering av verkstaden till Jönköping eller Borås får vi anföra följande.

I anledning av lokaliseringsutredningens förslag och proposition nr 120 beslöt 1960 års riksdag (SU 127 och 147, rskr. 335) i princip att SiS skulle förflyttas till Borås, Jönköping eller Växjö. Lokaliseringsutredningens förslag hade tillkommit efter direkta kontakter med Borås och Jönköping och byggde på arbetsmarknadsmässiga bedömningar. I propositionen tillkom förslaget om en förläggning till Växjö utan att någon mera allmän motivering anfördes. Enligt uppgift baserade sig detta förslag på att i denna stad fanns disponibelt ett bergtrum för förläggning av verkstaden. I FATU:s nu föreliggande utredning görs gällande att det är lämpligare att förlägga verkstaden i byggnad ovan jord, varför detta argument enligt vår mening förfallit. De militära myndigheter (armétygförvaltningen m. fl.), som till lokaliseringsutredningen framförde synpunkter på lokaliseringsfrågan, var genomgående positiva till en förflyttning av signalverkstaden i Sundbyberg, och de har under hand uppgivit att såväl Borås som Jönköping kan godtas som förläggningssorter ur beredskapssynpunkt.

I sitt utredningsförslag har FATU anfört bl. a. att Jönköping och Borås synes kunna erbjuda det största lokala rekryteringsunderlaget. Tages även omgivande tätorter samt glesbygden i betraktande, säger FATU vidare, framstår Jönköping som gynnsammast, men skillnaden mellan de tre städerna är ej stor. Kravet på ett väl differentierat näringsliv inom lokaliseringområdet torde bäst kunna uppfyllas av Jönköping och Växjö. I fråga om kommunikationerna anför FATU, att Jönköping har ett centralt läge med goda kommunikationer. I ifrågasvarande fall synes det FATU att det samma kan sägas om Växjö, under det att Borås utdömes.

Det synes oss anmärkningsvärt att FATU i sin argumentering helt vänder upp och ned på den hittills accepterade argumenteringen för en nylokalisering till en viss ort. Enligt FATU:s uppfattning bör ett väl differentierat näringsliv vara förutsättningen för en lokalisering; enligt lokaliseringsutredningens uppfattning och den mening som riksdagen vid flera tillfällen manifesterat är ett ensidigt näringsliv grund för en lokalisering. Den sistnämnda uppfattningen är enligt vår mening den enda acceptabla.

Trots att FATU i sin utredning konstaterar att Jönköping ur kommunikationssynpunkt har de bästa förutsättningarna kommer staden icke i fråga som lokaliseringsort. Borås utdömes ur denna synvinkel helt, trots att man kan påvisa att dess förutsättningar på området icke på något sätt är sämre än Växjös.

Gemensamt för de tre städerna är att ingen ligger vid någon egentlig stambana. *Jönköping* har goda förbindelser med stambanan Stockholm—Malmö via Nässjö och med stambanan Stockholm—Göteborg via Falköping. Lokalförbindelserna med det öst- och sydsvenska bannätet är goda. *Borås* har goda förbindelser med västkustbanan via Göteborg och Varberg, med stambanan Stockholm—Göteborg via Herrljunga och med stambanan Stockholm—Malmö via Alvesta. *Därutöver* har Borås förbindelser direkt med väst- och sydsvenska bannätet i övrigt. *Växjö* har endast förbindelser med stambanan Stockholm—Malmö samt det östsvenska järnvägsnätet.

I fråga om vägförbindelser ligger *Jönköping* vid Europaväg 4 och vid riksvägarna 30, 31, 40, 47 och 48. *Borås* ligger vid riksväg 40, 41 och 42 och har goda förbindelser med Europaväg 6 via Göteborg och Varberg och Europaväg 3 via Vårgårda. *Växjö* ligger vid riksvägarna 23, 25, 27 och 30 och har relativt god förbindelse med Europaväg 4.

Flygförbindelserna är tveklöst främst för Jönköping, som har ett nybyggt flygfält, under det att Borås och Växjö båda väntar på sina fält. Ett avgörande i dessa frågor torde snart förestå.

Sammanfattningsvis anför FATU att såväl Jönköping som Växjö kan väljas som lokaliseringsort men förordar Växjö mot bakgrund av beslutade materielanskaffningar och önskvärldheten av en snabb etablering.

Det synes oss anmärkningsvärt att FATU och så också departements-

chefen i förbigående för fram »beslutade materielanskaffningar» som ett för lokaliseringen avgörande skäl. Det betyder enligt vår uppfattning att de militära myndigheterna med sin materielanskaffningspolitik redan på förhand sätter en allsidig bedömning av ett lokaliseringsspörsmål ur spel och föregriper ett beslut. Likaså kan man på goda grunder hävda att riksdagens principbeslut av år 1960 om förflyttning av SiS genom vad som förekommit icke kan, så som enligt vår mening avsetts, fullföljas genom en förutsättningslös prövning av lokaliseringsfrågan.

I propositionen framhåller departementschefen att även andra faktorer talar för en lokalisering till Växjö. Trots att han bedömer transportkostnaderna och beredskapsförlusterna som små i förhållande till övriga kostnader för verkstadens drift, finner han dem ändå böra beaktas och finner den föreslagna lokaliseringen väl ägnad att hålla dessa kostnader låga. Det är vår uppfattning att någon nämnvärd skillnad i dessa kostnader icke uppstår vid en lokalisering till Jönköping eller Borås, varför detta argument icke kan tillmätas avgörande betydelse.

Vad gäller möjligheterna till en snabb etablering är det oss angeläget framhålla, att såväl Jönköping som Borås bjuder utomordentliga sådana möjligheter. Jönköpings stad har förklarat sig beredd avyttra ett lämpligt markområde, gamla flygfältet, med en areal av 50 000 kvm. Alternativt kan området i fråga upplåtas med tomträtt. Därför är staden villig att ställa den där befintliga hangarbyggnaden till förfogande samt ävenså uppföra en, eventuellt två paviljonger mot en hyra, varom överenskommelse skulle träffas genom förhandlingar. Staden garanterar också inkvarteringsmöjligheter för 50 elever mot villkor, som likaledes skulle fastställas genom särskilda förhandlingar.

Borås stad har i skrivelse till departementschefen erbjudit sig att ställa till förfogande tomtområden om sammanlagt cirka 30 000 kvm., belägna ungefär 1 500 meter från centrum. Å tomtområdet finns uppförda byggnader om 4 500 kvm. golvyta och med betydande utbyggnadsmöjligheter. De kan ställas till departementets förfogande vid önskad tidpunkt.

Enligt vår mening företer FATU:s till grund för propositionen nr 114 liggande utredning uppenbara brister. Faktiska förhållanden har icke tillmätts tillräcklig vikt eller har helt lämnats å sido vid bedömningen av lokaliseringsfrågan. Vi anser oss därför ha god anledning hemställa att skälen för lokaliseringen av verkstaden ännu en gång förutsättningslöst och allsidigt prövas, varvid även andra förläggningsorter än de ovan tre nämnda givetvis kan komma i fråga.

Under återopande av det sålunda anförda hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 114 hos Kungl. Maj:t måtte hemställa, att frågan om lokaliseringen av den i södra Sverige föreslagna televerkstaden måtte allsidigt och förutsättningslöst ånyo utredas och prövas, så att

riksdagen kan beredas tillfälle avge yttrande i frågan under innevarande års höstriksdag.

Stockholm den 2 april 1963

<i>Yngve Hamrin</i>	<i>Gördis Hörnlund</i>	<i>Tage Magnusson</i> i Borås
<i>Axel Gustafsson</i> i Borås	<i>T. G. von Seth</i>	<i>Rune Carlstein</i>
<i>Karl Rask</i>	<i>Harald Almgren</i>	<i>Iris Ekroth</i>
<i>Arne Persson</i> i Heden	<i>James I. A. Dickson</i>	<i>Anders Forsberg</i>
<i>Robert Johansson</i>	<i>Bengt Börjesson</i> i Falköping	<i>Henning Carlsson</i> i Huskvarna
<i>Gustaf Svensson</i> i Vä		<i>Arne Magnusson</i>